

Sprawy połączone C-445/07 P i C-455/07 P

Komisja Wspólnot Europejskich

przeciwko

Ente per le Ville Vesuviane

i

Ente per le Ville Vesuviane

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich

Odwołanie — Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) — Rewaloryzacja infrastruktury w celu rozwoju działalności turystycznej w Regione Campania (Włochy) — Zamknięcie pomocy finansowej Wspólnoty — Skarga o stwierdzenie nieważności — Dopuszczalność — Jednostka regionalna lub lokalna — Akty dotyczące bezpośrednio i indywidualnie tej jednostki

Opinia rzecznika generalnego J. Kokott przedstawiona w dniu 12 lutego 2009 r. I - 7996

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 10 września 2009 r. I - 8014

Streszczenie wyroku

1. Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie (art. 230 akapit czwarty WE)

2. *Wspólnoty Europejskie — Kontrola sądowa zgodności z prawem aktów instytucji — Konieczność zażądania przez osoby fizyczne lub prawne złożenia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w zakresie oceny ich ważności (art. 10 WE, art. 230 akapit czwarty WE, art. 234 WE)*

1. Na podstawie art. 230 akapit czwarty WE jednostka regionalna lub lokalna może, o ile na mocy prawa krajowego posiada osobowość prawną, wnieść skargę na decyzje, których jest adresatem, i na decyzje, które — chociaż wydane są w formie rozporządzenia lub decyzji skierowanej do innego podmiotu — dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie. Warunek ustanowiony w art. 230 akapit czwarty WE, iż będąca przedmiotem skargi decyzja musi dotyczyć bezpośrednio osoby fizycznej lub prawnej, wymaga łącznego spełnienia dwóch kryteriów, mianowicie, by, po pierwsze, zaskarżony akt wspólnotowy wywoływał bezpośredni wpływ na sytuację prawną jednostki i, po drugie, nie pozostawiał żadnej uznaniowości adresatom, których obowiązkiem jest go wykonać, co ma mieć charakter automatyczny i wynikać z samego aktu wspólnotowego, bez stosowania innych przepisów pośrednich.

Jeżeli chodzi o pierwsze kryterium, określenie w decyzji o przyznaniu wspólnotowej pomocy finansowej jednostki regionalnej lub lokalnej jako organu odpowiedzialnego za realizację przedsięwzięcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego nie oznacza, że jednostka ta jest sama uprawniona do tej pomocy. Ponadto fakt, iż jednostka ta jest wymieniona jako organ

odpowiedzialny za wniosek o pomoc finansową, również nie powoduje stworzenia bezpośredniego związku między tą jednostką a pomocą wspólnotową, o którą zgodnie z decyzją o przyznaniu pomocy wniosek złożyło państwo członkowskie i która temu państwu została przyznana. Sama okoliczność, że konsorcjum — w skład którego wchodzi różne krajowe jednostki publiczne, w tym państwo członkowskie, i z którym Komisja nie jest w żaden sposób związana — zostało określone z nazwy w decyzji o przyznaniu pomocy jako beneficjent pomocy wspólnotowej, nie powoduje, że konsorcjum to jest uprawnione do pomocy.

Co się tyczy drugiego kryterium oddziaływania bezpośredniego, sam fakt, że władze krajowe powiadomiły o swoim zamiarze odzyskania kwot otrzymanych nienależnie przez wspomniane konsorcjum, stanowi wyraz istnienia ich autonomicznej woli, gdyż brak jest zobowiązań w tym zakresie na podstawie prawa wspólnotowego. Wynika z tego, że okoliczność, iż władze krajowe wyraziły w piśmie skierowanym do Komisji zamiar przeniesienia na takie konsorcjum konsekwencji finansowych ewentualnej decyzji Komisji o cofnięciu pomocy wspólnotowej, nie wystarcza dla wykazania bezpośredniego interesu

wymaganego w art. 230 akapit czwarty WE. W istocie nie można stwierdzić bezpośredniego oddziaływania na takie konsorcjum na podstawie zwykłej, niewiążącej prawnie zapowiedzi władz krajowych o ich zamiarze odzyskania od niego pomocy, ponieważ w szczególności nie można wykluczyć, że okoliczności szczególnie mogą skłonić państwo członkowskie jako udziałowca w konsorcjum do rezygnacji z żądania od niego zwrotu wspomnianej pomocy.

(por. pkt 42, 45, 47–49, 54–57, 60)

2. Jednostki powinny mieć wprawdzie możliwość korzystania ze skutecznej ochrony sądowej praw, które wywodzą ze wspólnotowego porządku prawnego, niemniej powołanie się na prawo do takiej obrony nie może kwestionować warunków ustanowionych w art. 230 WE. W istocie

ochrona sądowa osób fizycznych i prawnych, które nie mogą ze względu na przesłanki dopuszczalności ustanowione w art. 230 akapit czwarty WE zaskarżać bezpośrednio aktów wspólnotowych takich jak sporna decyzja, winna być zapewniona w sposób skuteczny poprzez środki zaskarżenia do sądów krajowych. Sądy te, zgodnie z zasadą lojalnej współpracy wyrażoną w art. 10 WE, są zobowiązane do interpretowania i stosowania wewnętrznych przepisów proceduralnych regulujących korzystanie ze środków prawnych na ile to możliwe w taki sposób, by umożliwić tym osobom zakwestionowanie na drodze sądowej legalności każdej decyzji lub każdego innego krajowego środka odnoszącego się do stosowania wobec nich aktu wspólnotowego poprzez podniesienie zarzutu nieważności takiego aktu i skłonienie tym samym sądów do zwrócenia się w tym zakresie do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi.

(por. pkt 65, 66)